Ako podať žalobu na súd

Maďarsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Nároky týkajúce sa oneskorených platieb sa môžu vymáhať aj prostredníctvom platobného rozkazu, zatiaľ čo určité nároky stanovené v zákone sa musia vymáhať iba prostredníctvom platobného rozkazu. Tieto mimosúdne konania patria do príslušnosti občianskoprávnych notárov. Pozri tému Konania o platobnom rozkaze.

V Maďarsku sú k dispozícii postupy alternatívneho riešenia sporov. Pozri tému Alternatívne riešenia sporov.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

To, či existuje lehota na podanie žaloby na súd, a forma lehoty závisí od danej veci. V prípade majetkových nárokov napríklad neexistuje lehota na podanie žaloby a neuplatňuje sa ani žiadna premlčacia lehota. Naopak, v prípade nárokov týkajúcich sa mimozmluvnej zodpovednosti neexistuje lehota na podanie žaloby, na tieto nároky sa však vzťahuje všeobecná premlčacia lehota (päť rokov), ktorú súd zohľadní v konaní, ak sa jej druhý účastník konania dovolá. Pri ostatných nárokoch sú lehoty na podanie žaloby na súd stanovené zákonom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa odporúča vyjasniť si otázku lehôt s právnikom, právnym poradcom alebo úradom pre poradenstvo občanom.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Otázkou príslušnosti, teda určenia členského štátu, ktorého súdy majú právomoc konať v rôznych druhoch vecí zahŕňajúcich zahraničné právne prvky, sa zaoberá právo Európskej únie, príslušné medzinárodné dohovory a pravidlá medzinárodného práva súkromného v Maďarsku.

Príslušné právne predpisy EÚ, ktoré sa vo všeobecnosti uplatňujú v obchodných a občianskoprávnych veciach, zahŕňajú nariadenie (EÚ) č. 1215/2001 a nový Lugánsky dohovor (uverejnený rozhodnutím č. 2009/430/ES), nariadenie (ES) č. 2201/2003 uplatňované v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a nariadenie (ES) č. 4/2009 uplatňované vo veciach týkajúcich sa vyživovacej povinnosti.

Ak sa neuplatňujú právne predpisy EÚ ani dvojstranné alebo viacstranné dohovory, ktorých je Maďarsko zmluvnou stranou, príslušnosť sa určuje na základe ustanovení zákona XXVIII z roku 2017 o medzinárodnom práve súkromnom.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Pozri tému Príslušnosť súdov – Maďarsko.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pozri tému Príslušnosť súdov – Maďarsko.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Podávať na súd žaloby osobne alebo prostredníctvom splnomocnenca môže každá osoba, ktorá:

a) má plnú právnu spôsobilosť v súlade s pravidlami občianskeho práva,

b) je čiastočne právne nespôsobilou plnoletou osobou, ktorej spôsobilosť v súlade s pravidlami občianskeho práva nie je obmedzená, pokiaľ ide o predmet a procesné úkony vo veci, alebo

c) má oprávnenie disponovať predmetom konania v súlade s pravidlami občianskeho práva.

Právny zástupca bude konať vo veci v mene účastníka konania, ak

a) účastník konania nemá spôsobilosť konať vo veci;

b) právny zástupca bol vymenovaný pre účastníka konania bez toho, aby bola dotknutá spôsobilosť účastníka konania, pokiaľ účastník nekoná osobne alebo prostredníctvom splnomocnenca, alebo

c) účastník konania nie je fyzická osoba.

Podľa zákona CXXX z roku 2016 o Občianskom súdnom poriadku je zastupovanie právnym zástupcom v súdnom konaní povinné. Podľa Občianskeho súdneho poriadku sa na základné pravidlo povinného zastúpenia právnym zástupcom uplatňuje výnimka na veci v prvostupňovom konaní pred okresným súdom a na konania v pracovnoprávnych sporoch pred správnymi a pracovnými súdmi; v takýchto prípadoch nie je právne zastúpenie povinné, pokiaľ zákonom nie je ustanovené inak.

V Občianskom súdnom poriadku sa takisto uvádza, kto môže konať ako právny zástupca. Právni zástupcovia účastníkov konania sú zvyčajne advokáti a advokátske kancelárie. V prípadoch, keď je právne zastúpenie povinné, môže osoba, ktorá zložila advokátske skúšky, konať vo vlastnej veci bez právneho zastúpenia, pokiaľ nie je zákonom ustanovené inak.

Vo veciach, v ktorých využitie právneho zástupcu nie je povinné, môže návrh na začatie konania podať splnomocnený zástupca (napríklad právnik) určený účastníkom konania alebo jeho právnym zástupcom. Pravidlá týkajúce sa toho, kto môže byť splnomocneným zástupcom a kto je vylúčený spomedzi splnomocnených zástupcov, sú ustanovené v Občianskom súdnom poriadku.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Návrh sa musí podať priamo na súd s príslušnosťou a právomocou viesť konania v danej veci. Občiansky súdny poriadok dáva účastníkom konania, ktorí nemajú právneho zástupcu, vo veci na okresnom súde alebo v pracovnoprávnych konaniach pred správnym a pracovným súdom možnosť podať návrh ústne počas úradných hodín a zaevidovať ho na príslušnom formulári na súde s príslušnosťou podľa miesta ich bydliska, sídla alebo miesta výkonu práce, alebo na súde s príslušnosťou v danej veci.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Jazykom súdnych konaní je maďarčina. Pokiaľ v zákone, záväznom právnom akte Európskej únie alebo medzinárodnom dohovore nie je stanovené inak, podania určené súdu sa musia podávať v maďarčine a podania a rozhodnutia súdu sa doručujú v maďarčine. Každá osoba má právo používať v súdnom konaní svoj materinský jazyk, ako aj svoj regionálny alebo menšinový jazyk, pokiaľ je to stanovené v medzinárodných dohovoroch.

Pripojením sa k Európskej charte regionálnych alebo menšinových jazykov Maďarsko prijalo záväzok umožniť tieto úkony v chorvátskom, nemeckom, rumunskom, srbskom, slovenskom, slovinskom, rómskom a bajášskom jazyku:

účastník konania, ktorý sa osobne dostaví na súd, môže používať svoj regionálny alebo menšinový jazyk bez nutnosti platiť za to poplatky navyše, písomnosti a dôkazy možno predkladať v regionálnom alebo menšinovom jazyku podľa potreby s využitím služieb tlmočníkov a prekladateľov.

Súd pridelí tlmočníka, tlmočníka posunkového jazyka alebo prekladateľa, ak je to potrebné na dodržanie práva účastníka používať jazyk alebo ak je to inak potrebné podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o používaní jazyka.
Návrh sa musí podať v písomnej forme na súd, na ktorom sa konanie má začať. V prípade povinnej alebo dobrovoľnej komunikácie elektronickými prostriedkami sa návrh musí podať elektronicky spôsobom vymedzeným v zákone. V prípade komunikácie prostredníctvom tlačených formulárov sa návrh musí podať poštou alebo osobne (počas úradných hodín podateľne alebo kedykoľvek počas pracovnej doby vložením do zbernej schránky umiestnenej pri vstupe na súd). Účastník konania bez právneho zastúpenia vo veci na okresnom súde alebo v pracovnoprávnych konaniach pred správnym a pracovným súdom môže podať návrh ústne počas úradných hodín a dať ho zaevidovať na príslušnom formulári na súde s príslušnosťou podľa miesta jeho bydliska, sídla alebo miesta výkonu práce, alebo na súde s príslušnosťou v danej veci.
Návrhy sa nemôžu podávať faxom.
Informácie o možnosti elektronického podania nájdete v téme Automatické spracovanie.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Žaloba sa musí podať prostredníctvom návrhu, t. j. písomným podaním, ktoré obsahuje nárok. Požiadavky, ktoré sa týkajú prvkov návrhu a písomností, ktoré sa majú pripojiť k návrhu, sú podrobne uvedené v Občianskom súdnom poriadku.
Účastník konania bez právneho zastúpenia vo veci na okresnom súde alebo v súdnom konaní v pracovnoprávnom spore na správnom a pracovnom súde musí podať svoj návrh na formulári určenom na tento účel. Tým sa značne pomáha pri nároku účastníka konania bez právneho zastúpenia, pretože povinné informácie, ktoré sa majú uviesť v návrhu, sa nachádzajú vo formulári a formulár odkazuje na prílohy, ktoré sa majú priložiť. Formuláre sú zverejnené na ústrednom webovom sídle súdov.
Návrh a jeho prílohy sa musia v prípade komunikácie prostredníctvom tlačených formulárov podať v takom počte kópií, ktorý je o jednu kópiu vyšší ako počet účastníkov konania. Ak má niekoľko účastníkov konania spoločného zástupcu (splnomocnenca), dostanú spoločne jednu kópiu.
Informácie o elektronickom podávaní návrhov nájdete v téme Automatické spracovanie.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

V občianskoprávnych konaniach je povinnosť zaplatiť súdne poplatky. Výška súdneho poplatku, ktorý sa má zaplatiť v jednotlivých konaniach, je stanovená v zákone XCIII z roku 1990 o poplatkoch. Účastník, ktorý podáva návrh na začatie konania, musí zaplatiť poplatky pri podaní návrhu, pokiaľ sa o platení poplatkov nerozhoduje neskôr. V tom prípade znáša poplatky osoba, ktorú k tomu zaviaže súd.
Súd, na ktorý bol podaný návrh na začatie občianskoprávneho konania, návrh zamietne bez vydania žiadosti o ďalšie informácie, ak navrhovateľ nezaplatí poplatky za konanie vo výške úmernej výške nároku uvedeného v návrhu alebo paušálny poplatok stanovený zákonom a nepodá žiadosť o právnu pomoc alebo sa neodvolá na právnu pomoc, ktorá vychádza zo zákona.
Účastníkovi konania sa môže poskytnúť právna pomoc s cieľom pomôcť mu počas súdneho konania s presadzovaním jeho práv.
Pokiaľ nie je v zákone ustanovené inak, účastník konania má nárok na osobnú právnu pomoc („*személyes költségmentesség*“) a osobné oslobodenie od predbežného platenia trov („*személyes költségfeljegyzési jog*“) na základe žiadosti založenej na jeho príjme a finančnej situácii, zatiaľ čo osobné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov („*személyes illetékmentesség*“) na základe jeho osoby sa udeľuje z úradnej moci. Účastníkovi sa poskytne právna pomoc v konkrétnej veci („*tárgyi költségkedvezmény*“) v súvislosti s predmetom konania, zatiaľ čo zníženie poplatkov („*mérsékelt illeték*“) sa poskytuje z úradnej moci, ak sa počas konania vo veci vyskytnú konkrétne úkony.
Oslobodením od súdnych poplatkov sa oslobodzuje buď osoba, na ktorú sa vzťahujú súdne poplatky, od platenia týchto poplatkov, alebo sa uplatňuje na predmet poplatkov. V prípade oslobodenia od súdnych poplatkov je účastník konania oslobodený od predbežného platenia poplatkov, a pokiaľ nie je v zákone ustanovené inak, aj od platenia akýchkoľvek nezaplatených poplatkov. Oslobodenie od súdnych poplatkov neoslobodzuje účastníka konania od platenia poplatkov, ktoré nezaplatil v priebehu exekučného konania. V zákone o poplatkoch sú uvedené právne subjekty, ktoré možno osobne oslobodiť od platenia súdnych poplatkov. Medzi tieto subjekty patria napríklad maďarský štát, obce, rozpočtové agentúry a cirkvi.
Ak sa udelí výnimka v súvislosti s predmetom konania, obaja účastníci konania sú oslobodení od platenia súdnych poplatkov bez ohľadu na ich príjem alebo finančnú situáciu. V súvislosti s predmetom konania sa výnimka udeľuje napríklad v prípade odvolacích konaní proti rozhodnutiam o právnej pomoci, protinávrhov v rozvodovom konaní a návrhov na vydanie opravných alebo doplňujúcich rozhodnutí.
Účastníci konania dostanú výnimku z predbežného platenia súdnych poplatkov bez ohľadu na svoj príjem alebo finančnú situáciu v súvislosti s predmetom konania („*tárgyi illetékfeljegyzési jog*“) napríklad v konaniach týkajúcich sa občianskoprávnej ochrany osôb alebo nárokov týkajúcich sa náhrady škôd vzniknutých pri výkone úradných právomocí. Každá osoba, ktorej sa udelí takáto výnimka z predbežného platenia súdnych poplatkov v súvislosti s predmetom konania, sa oslobodzuje od predbežného platenia súdnych poplatkov. V tomto prípade zaplatí poplatky na konci konania ten účastník konania, ktorému to súd nariadi.
Účastník konania je oslobodený od platenia časti poplatkov, ak sa mu prizná zníženie poplatkov. Zníženie poplatkov je forma právnej pomoci, ktorá sa zásadne líši od ostatnej pomoci v tom, že sa udeľuje na základe určitých úkonov v priebehu konania bez nutnosti podania žiadosti a nezakladá sa na osobnej situácii účastníka konania ani na predmete konania.
Výhoda neplatenia poplatkov vopred je súčasťou právnej pomoci a zároveň oslobodenia z predbežného platenia súdnych poplatkov. Právnu pomoc možno takisto udeliť konkrétnym osobám alebo v súvislosti s predmetom konania. Druhy konaní, v ktorých je možné poskytnúť právnu pomoc v súvislosti s predmetom konania, a kritériá poskytnutia osobnej právnej pomoci sú uvedené v právnych predpisoch. Príklad konania, v ktorom možno udeliť oslobodenie od trov v súvislosti s predmetom konania, je konanie o opatrovníctve.
Oslobodenie od predbežného platenia trov sa môže udeliť aj konkrétnym osobám alebo v súvislosti s predmetom konania. Účastníci konania sú oslobodení od predbežného platenia trov v konkrétnej veci napríklad v konaniach o určení rodičovstva alebo v konaniach týkajúcich sa rodičovských práv a povinností.
Podľa zákona o činnosti právnikov závisí vymenovanie právnika na výkon právnických činností od dohody, pokiaľ nie je v zákone o činnosti právnikov alebo v občianskom zákonníku stanovené inak; preto sa účastníci konania môžu slobodne dohodnúť na odmene právnika v medziach stanovených zákonom o činnosti právnikov. Právna pomoc zahŕňa oslobodenie od platenia právnych poplatkov alebo ich platenia vopred. Oprávnenie na zastupovanie obhajcom vydáva služba právnej pomoci.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Účastníkovi konania možno poskytnúť osobnú právnu pomoc alebo právnu pomoc v konkrétnej veci s cieľom pomôcť mu pri presadzovaní jeho práv v priebehu súdneho konania. Fyzická osoba má na požiadanie nárok na osobnú právnu pomoc na základe svojho príjmu a finančnej situácie a na právnu pomoc v konkrétnej veci z úradnej moci v súvislosti s predmetom konania. Ak sa účastníkovi konania poskytne právna pomoc, je oslobodený od predbežného platenia súdnych poplatkov a od predbežného platenia akýchkoľvek trov konania a nezaplatených poplatkov, pokiaľ v zákone nie je ustanovené inak, ako aj od platenia akýchkoľvek nákladov vopred uhradených štátom a od platenia zábezpeky na trovy konania.
Kritériá týkajúce sa príjmu a finančnej situácie, ktoré musí účastník konania spĺňať, aby sa mu mohla poskytnúť osobná právna pomoc, sú uvedené v zákone rovnako ako druhy konania, v ktorých možno právnu pomoc poskytnúť v súvislosti s predmetom konania.

Občanom Európskej únie a osobám, ktoré nie sú občanmi EÚ a majú oprávnený pobyt na území členského štátu, možno poskytnúť osobnú právnu pomoc a osobné oslobodenie od predbežného platenia súdnych trov za podmienok, ktoré sa vzťahujú na maďarských občanov. Ostatným cudzím štátnym príslušníkom možno uvedené druhy pomoci poskytnúť na základe medzinárodných zmlúv.
Právna pomoc zahŕňa náklady na dopravu na pojednávanie pre občanov Európskej únie a osoby, ktoré nie sú občanmi EÚ a majú oprávnený pobyt na území členského štátu, ak je prítomnosť účastníka konania na pojednávaní povinná zo zákona.
Ak sa právnymi predpismi cudzieho štátu poskytuje maďarskému účastníkovi konania na súde v cudzom štáte vyššia miera výhod, ako je oslobodenie od predbežného platenia súdnych trov v konkrétnej veci, tieto výhodnejšie pravidlá sa musia uplatniť v priebehu pojednávania na cudzieho účastníka súdneho sporu pred maďarským súdom.
Pozri takisto tému Právna pomoc.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Žaloba sa vo všeobecnosti považuje za oficiálne podanú, keď je návrh doručený na súd a podateľňa ho zapíše do záznamov. V prípade komunikácie elektronickými prostriedkami sa spravidla musia podania považovať za podané, keď informačný systém zašle potvrdenie o prijatí.
Otázka, kedy sa návrh oficiálne považuje za podaný, má osobitný význam v prípadoch, keď je stanovená lehota na podanie žaloby. Tieto lehoty sa líšia z hľadiska ich trvania a podmienok, na základe ktorých sa návrhy považujú za podané včas.
Pokiaľ ide o procesné lehoty, v Občianskom súdnom poriadku sa uvádza, že následky nedodržania lehoty sa neuplatňujú, ak sa podanie na súd vykoná formou doporučenej zásielky najneskôr v posledný deň lehoty. Ak komunikácia v priebehu konania prebieha elektronickými prostriedkami, následky zmeškania lehoty – uvedenej v dňoch, pracovných dňoch, mesiacoch a rokoch – sa neuplatňujú, ak sa podanie na súd zašle elektronicky v súlade s požiadavkami informačného systému najneskôr v posledný deň lehoty. Toto pravidlo sa však – pokiaľ v zákone nie je stanovené inak – nevzťahuje na výpočet zákonných lehôt na podávanie návrhov. Návrhy sa považujú za podané včas, ak sú doručené na súd najneskôr v posledný deň lehoty stanovenej na podávanie návrhov.
Návrhy podané po termíne súd zamietne. Súd doručí rozhodnutie, ktorým zamietne návrh navrhovateľa a odporcovi oznámi prijaté opatrenia. Rozhodnutie môže navrhovateľ napadnúť osobitným opravným prostriedkom.
Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa odporúča vyjasniť si otázku, kedy sa návrh oficiálne považuje za podaný včas, s právnym poradcom, právnikom alebo úradom pre poradenstvo občanom.
Ak účastník konania bez právneho zastúpenia v konaní na okresnom súde alebo v pracovnoprávnom konaní na správnom a pracovnom súde je schopný podať svoj návrh ústne počas úradných hodín na príslušnom súde podľa miesta svojho bydliska, sídla alebo miesta výkonu práce alebo na súde s príslušnosťou v danej veci, zástupca súdu poskytne účastníkovi konania primerané usmernenie a vyzve ho, aby bezodkladne odstránil všetky nedostatky v návrhu. V ostatných prípadoch súd neinformuje účastníkov konania o tom, že sa začalo konanie. Po doručení návrhu súd preskúma, či návrh obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom.
Ak návrh spĺňa podmienky na začatie konania, súd doručí návrh odporcovi a zároveň ho vyzve, aby do 45 dní od doručenia návrhu predložil svoj protinávrh. Odporca vstúpi do konania podaním protinávrhu.
Súd začne konanie po predložení písomného protinávrhu proti predloženému návrhu spôsobom vymedzeným v Občianskom súdnom poriadku v závislosti od okolností prejednávanej veci a potom ukončí začiatočnú fázu konania a stanoví dátum pojednávania vo veci.
Informácie o možnosti elektronického podania návrhu a príslušnom potvrdení nájdete aj v téme Automatické spracovanie.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Po podaní návrhu súd postupuje podľa opisu uvedeného v oddiele 12. V závislosti od okolností prípadu môže účastník konania získať ďalšie informácie v rámci ďalších písomných podaní, ak boli nariadené, alebo pri príprave súdneho pojednávania a vypočutia vo veci samej, a to na základe individuálnej povahy konania.

Posledná aktualizácia: 15/01/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.